

# ZWEIG'DAN HAYAT DERSLERİ



Son Sırrını Bilmedikçe  
Bir İnsanı Tanımış Olmayız

Hazırlayan: **Özgün Ozan Karadağ**



hayykitap



Hayykitap - 854  
Edebiyat - 194  
Özel Bir Seçki: Hayat Dersleri 12

**Zweig'dan Hayat Dersleri**  
Hazırlayan: Özgün Ozan Karadağ

Biyografi Derleme  
**Büşra Doğan**

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni  
**Caner Yaman**

Proje Koordinatörü  
**Mecit Ömür Öztürk**

Kapak ve Sayfa Tasarımı  
**Hızlı Tasarımcı Ali Gürsoy**

ISBN: 978-625-7685-59-7

1. Baskı: İstanbul, Temmuz 2021

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.  
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.  
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B  
Güneşli - İstanbul  
Sertifika No: 45464  
Tel: 0212 630 64 73

**Hayykitap**  
Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.  
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul  
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51  
info@hayykitap.com  
www.hayykitap.com  
facebook.com/hayykitap  
instagram.com/hayykitap  
twitter.com/hayykitap  
Sertifika No: 12408

©Bu kitabın tüm hakları  
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.  
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen  
alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,  
çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

# ZWEIG'DAN HAYAT DERSLERİ



Son Sırrını Bilmedikçe  
Bir İnsanı Tanımış Olmayız

Hazırlayan: **Özgün Ozan Karadağ**



# Savaş karşıtı bir kalem: Stefan Zweig

Yaşamını “*Bütün yalnızlar gibi özgür ve bütün özgürler gibi yalnız...*” şeklinde özetleyen Stefan Zweig, hayatı boyunca bir yazarın başına gelebilecek en talihsiz şeyleri yaşar; ülkesi işgal edilir, kimliksiz kalır, kitapları yakılır ve yaşamını sevdiklerinden uzakta, sürgünde geçirir. Ama tüm bunlara karşın yazmaktan, düşüncelerini söylemekten ve savaş karşıtı mücadelesini sürdürmekten vazgeçmez. O dönemlerde edebiyat, onun için en güvenli sığınak olur.

Zweig’a göre dünyadaki en güzel koku mürekkep kokusudur. Yazmak ise onun için doyumsuz bir tutkudur. Bu yüzden son nefesine kadar yazmaya devam eder. Derin tutkularını, sağlam karakterleri ile kurgulara işler. Bir yandan yapıtlarıyla dönemin baskıcı yapısına karşı bir savaş verirken bir yandan da yeni eserler kaleme almayı ihmal etmez. Yarım asırlık ömrüne pek çok eser sığdırmıştır. Hatta o yıllarda yapılan bir araştırmaya göre, yaşayan yazarlar içerisinde eserleri başka dillere en çok çevrilen yazar Zweig’dır. Sadece Avrupa ve Amerika’da değil, Asya ve Balkan ülkelerinde de severek okunur.

## Özgün Ozan Karadağ

1981, Ankara doğumlu. Edebiyat öğretmeni bir babayla fen bilgisi öğretmeni bir annenin iki çocuğundan ilki. Gazi Üniversitesi İİBF İktisat ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi İİBF İşletme bölümlerini bitirdi. TRT radyolarında kültür-sanat, din-bilim-felsefe ve haber yorum programları hazırladı. Evli ve iki çocuk babası.

Zweig'in eserleri Hitler döneminde yakılsa, yasaklansa ve ilgisini kaybetse de ölümünden sonra yine yaşadığı günlere yakın bir ilgiyle okunur. Hatta Unesco'nun istatistiklerine göre Almanca yazan yazarlar arasında kitabı en çok basılan yazardır Stefan. Kendisinden daha ünlü olan Franz Kafka, Nobel Edebiyat ödüllü Thomas Mann ve kimilerince edebi açıdan daha iyi bir üsluba sahip olduğu ileri sürülen Robert Musil'den bile daha fazla okunur.

Stefan Zweig, altmış bir yıllık ömrünün neredeyse tamamını dünyayı gezerek geçirir. Bu sayede birçok sanatçı dost ve yabancı çevre edinir. Almanların en büyük romancısı Thomas Mann, o dönemde yaşayan ve yazın hayatına çok fazla etkisi olan Rainer Maria Rilke, büyük bestecilerden Richard Strassus, 20. yüzyıl Fransası'nın yetiştirdiği en önemli şairlerden Paul Valéry, bir dönem mektuplaştığı Rus yazar Maksim Gorki, devrimci yazar James Joyce ve eserlerinde etkisini sıkça gördüğümüz Sigmund Freud, Stefan'ın dostlarından birkaçıdır.

Dünyanın en fazla okunan ve 20. yüzyılın en önemli yazarları arasında yer alan Stefan Zweig'in çok sayıdaki eserini okumaya vakit bulamayanlar, zorlu hayat hikâyesine dair önemli kareleri ve eserlerindeki en çarpıcı kesitleri bir arada görmek isteyenler, şu anda ellerinde doğru kitabı tutuyorlar demektir.

***Büşra Doğan***

Tehlike bir denek taşıdır. Hayatın vasat ve ılımlı hallerinde ayırt edilmez bir şekilde karışmış olan “insanın cesareti ve korkaklığı” bu sınamada birbirinden ayrılır.

≈

Bir eser meydana getirecek, bütün insanlığın yararına bir keşif, bir eylem gerçekleştirecek kişinin yurdu, vatani değil, eseridir artık.

≈

Dışarıdan görülen ve açıkça yaşanan kaderi peşinden sürükleyen gizli bir kader vardır.

≈

Ancak geleceğe umutla bakabilen kişi, bugünün keyfini sürebilir.

İnsan tabiatının bir garip yanı da her yere çabucak uyum sağlaması, geçici olarak bulunduğu yerde kendini evinde hissetmeyi bir hak olarak görmesidir.

≈

İçimin bir zamanlar ne kadar ölü olduğunu hiçbir zaman bilmediler, şimdi nasıl çiçek açtığımı da asla anlamayacaklar.

≈

Herkes de bilir ki yardım çağrısında bulunmayan bir insana yardım etmekten daha zor bir şey yoktur. Çünkü yardım dilenmiyorsa mutlaka son bir şeyi daha vardır: Israr edip incitmememiz gereken gururdur bu. Sadece dilenciler bu konuda işimizi kolaylaştırırlar, kendilerine ulaşmamızı engellemedikleri için onlara teşekkür etmemiz gerekir.

≈

Özgürlük duygusunu bir kez tadan biri, tüm özgürlükleri elde edinceye kadar durmaz.

En gelişmiş düzenin bile ulusların güçlerini insanlığa hizmet için kullanmak yerine, canavarlığın hizmetine koşmasını engelleyemediğini, Avrupa medeniyetinin çeyrek asır içinde kendine ikinci kez ihanet ettiğini gördük. Bu sebeple, bir halkın endüstriyel, ekonomik ve askeri gücüne göre sıralanan bir hiyerarşiyi artık kabul etmiyor, ideal ülke ölçütünün barışçı zihniyet ve insani tavır olduğunu düşünüyoruz.

≈

Bir şehri, bir sanat eserini, bir insanı gerçekten anlayabilmek için geçmişini, hayat hikâyesini, gelişimini bilmek gerekir.

≈

İrk, sınıf, renk, din ve görüş farklılığına rağmen insanların dünyada barış içinde bir arada yaşaması nasıl sağlanabilir? Her toplumun, her devletin karşısına tüm heybetiyle tekrar tekrar dikilen bir sorudur bu. Fakat özel bileşiminden ötürü en başta Brezilya için tehdit oluşturabileceği düşünülen bu meselenin en mutlu, en örnek alınası çözüme kavuşturulduğu ülke Brezilya'dır. Bu sorun öyle bir biçimde çözülmüştür ki bana göre tüm dünyanın sadece dikkatini değil, hayranlığını da uyandırmalıdır.

Hiçbir hekim yorgun düşmüş bir vücut, yaşamaktan bıkmış bir ruh için umut kadar şifalı bir ilaç veremez.

≈

Karşı saflara geçenler hiçbir zaman tam bir güven uyandırmaz. Bir bayrağı terk edenin, ikinci bayrağa da ihanet edeceği; bir krala sırt çevirenin, ikincisine de sadık kalmayacağı kuşkusu, bir gölge gibi peşlerindedir. Karşı safa geçen kişi, yenersen de yeniktir yenilirse de. Her iki tarafta da nefret uyandırır. Her yerde yalnızdır. Herkese karşı tek başınadır.

≈

Tarih, yenik düşenlere karşı acımasızdır ve adil davranmaz. Ölçülü, uzlaştırıcı ve barışçı çabalar harcayanları pek sevmez. İster eylemde ister düşünce de olsun, kendilerini delice tutkuların ve serüvenlerin kucağına atanlardır onun gözdeleleri.

≈

Korku, insana ileriye görme yeteneğini de kazandırır; korkunun verdiği tuhaf ve ani duyarlılık, kimi zaman gelecekte yer alacak bir olayın düşünmesini sağlar.

Birbirine tamamen zıt kutupların bir araya gelmeleri, her zaman doğanın en derin sırlarından biri olmuştur. Nasıl ki derimiz aşırı soğukla aşırı sıcaklığı birbirinden ayıramazsa, nasıl ki şiddetli bir soğuk sanki ateşmiş gibi insanı yakabiliyorsa, birbirlerine tamamen zıt duygular da bazen aniden birbiriyle karışabilir. Bir kadının ruhundaki kin ve nefret bir an için aşka ve sevgiye dönüşebildiği gibi, incitilmiş bir gurur da çok çabuk alçak gönüllülüğe dönüşebilir, vücut bir saniye önce büyük bir nefretle reddettiği şeyi, bir saniye sonra sonsuz bir hırsıyla yeniden isteyebilir.

≈

Gün gelir, her insan ister istemez kendisinde babasının doğasından izler bulur.

≈

İnsanlar artık edebiyatın ince ve düşünülerek söylenmiş sözlerine değil, yalnızca politikanın kaba saba ve tutku dolu sloganlarına kulak vermektedirler. Düşünce, kitle çılgınlığının kurbanı olmuştur. Kimse birbirini anlamak istememekte, herkes kendi tarafının inancını, öğretisini bir dövme gibi zorla karşısındakilere kabul ettirmek peşinde koşmaktadır. Bir kenarda kalıp kendi inançlarına bağlı kalmayı sürdürenlerin ise hali dumandır. Böyle zamanlarda yalnız aklın sesine kulak vermek isteyeninden daha yalnız bir kişinin varlığı düşünülebilir mi?

Yalnızca zayıf kişilikler vazgeçerler ve unutulur fakat güçlü olanlar asla boyun eğmezler ve en karşı konulmaz yazgıya bile meydan okurlar.

≈

Kitapları sessiz oluşlarından, zorbalık nedir bilmeyişlerinden ve bilgisiz kitlece anlaşılamayışlarından ötürü sever; kitapları tekeline alabilmek, böylesine haktanımsız bir çağda aydınının elinde bulundurabildiği tek ayrıcalıktır.

≈

Bir halkın ya da kentin en gizli köşeleri ve yönleri kitaplardan ya da sürekli dolaşarak, gezerek değil, yetiştirdiği büyük insanlardan öğrenilir. Yalnızca dışarıdan gözlemlemek gerçek dışı ve peşin yargıya neden olur.

≈

İktidar, görenleri taş eden periler gibidir! Onu bir kez gören, bakışlarını bir daha ondan ayırmaz, büyülenip kalır. Hüküm sürmenin ve buyruk vermenin sarhoşluğunu bir kez tatmış olan, bundan asla vazgeçemez.

Tek bir cesur insanın başarısından, tüm kuşağa yetecek şevk ve cesaret doğar; bu daima böyledir.

≈

Sanat, tüm halkın yaşamının bir parçası olduğu yerde zirveye ulaşır.

≈

Gerçek, ne zaman güç kullanarak bastırılmak istense kendisini savunmasını bilir. Gündüzün aydınlığında susturulsa gecenin sessizliğinde konuşur.

≈

Her şeyin sona erdiğini zannettiğiniz esnada yazgı birini gönderiyor.

≈

Bir kez kendini bulmuş olan kişinin bu yeryüzünde yitirecek bir şeyi yoktur artık. Ve bir kez kendi içindeki insanı anlamış olan, bütün insanları anlar.

≈

Siz hiçbir tutkuya, aşka mantıkla yaşandığınızı işittiniz mi? Hiç “ateşe” yaşayıp “yanma” demek veya “yangına” gidip de “yangın çıkarma” demek mümkün mü?

≈

Yazık ki dünya tarihi çoğunlukla tasvir edildiği gibi yalnızca insan cesaretinin değil, insan korkaklığının da tarihidir.

*Dünyanın en fazla okunan ve 20. yüzyılın en önemli yazarları arasında yer alan Stefan Zweig'in çok sayıdaki eserini okumaya vakit bulamayanlar, zorlu hayat hikâyesine dair önemli kareleri ve eserlerindeki en çarpıcı kesitleri bir arada görmek isteyenler, şu anda ellerinde doğru kitabı tutuyorlar demektir.*

hayykitap

22 TL  
KDV'DEN MUAFTIR

ISBN: 978-625-7685-59-7



9 786257 685597